

Innspill om fellesskolens rolle i framtidens samfunn

Norges idrettshøgskole takker for muligheten til å komme med innspill til Fellesskoleutvalget om hva samfunnet trenger og forventer av skolen i møte med utviklingstrekk og veivalg som vil utfordre fellesskolen.

1. Hva legger dere i begrepet fellesskolen?

Vi forstår begrepet fellesskolen som en skole hvor alle elever, uavhengig av bakgrunn, sosioøkonomiske forskjeller og andre oppvekstvilkår, får likeverdige muligheter og støtte til vekst, læring og utvikling, både faglig og menneskelig. Vår forståelse av fellesskolen samsvarer med det vi mener er godt beskrevet i overordnet del i LK20, og mener det er viktig at dette videreføres.

2. Hva mener dere det er viktigst å bevare ved dagens skole?

Det er viktig å bevare skolens brede samfunnsmandat med det todelte formålet; danning og utdanning. Det innebærer å ivareta grunnleggende verdier i dagens skole som likeverd, inkludering, tilpasset opplæring og elevmedvirkning. Norges idrettshøgskole er opptatt av å ivareta det helhetlige læringssynet med fokus på hele mennesket, og vil understreke betydningen av mennesket i bevegelse som en del av fellesskolen, både praktisk og kulturelt.

3. Hvilke utviklingstrekk i samfunnet mener dere utfordrer fellesskolen?

Skolen må jobbe for å være en viktig bidragsyter for å utjevne sosiokulturelle forskjeller og skape bedre likeverd i forhold til grad av fysisk aktivitet, fysisk og psykisk helse, samt mulighet for å leve gode og meningsfulle liv. Norges idrettshøgskole ser i likhet med sekretariatets notat 4-8 A (Fysisk helse og fysisk aktivitet) til Utvalget for framtidens fellesskole, datert 23. april 2025, utfordringer ved samfunnsutvikling knyttet til mindre fysisk aktivitet, mer stillesitting og passiv "skjermtid" blant barn og unge. Vi ser kroppsøving og de dimensjoner ved det å være menneske som faget representerer helt sentralt i fellesskolen og for å møte noen av de utfordringer som ligger i samfunnsutviklingen.

4. Hva skal skolens viktigste oppgaver være i framtiden?

Sett fra Norges idrettshøgskole som lærerutdanningsinstitusjon så vil vi understreke betydningen av de praktiske- og estetiske fagene i skolen, og hvordan de har en særlig rolle i lys av målsettingene om en mer praktisk skole beskrevet i Meld. St. 34 (2023–2024) og i forhold til kreativitet og innovasjon beskrevet i strategien Skaperglede, engasjement og utforskertrang (KD, 2019). Det er godt dokumentert at en mer bevegelsesaktiv, samhandlende og kreativ skolehverdag både inne og ute for elevene vil fremme læring, motivasjon, helse og trivsel. En viktig oppgave for skolen i framtiden er å styrke kroppsøving som gjennomgående fag og dagens målsetninger om å «stimulere til livslang bevegelsesglede» og bidra til økt fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv. Kroppsøving er vesentlig for at alle elever skal få oppleve gleden over kroppslig læring og utvikle bevegelseskompetanse som del av den helhetlige opplæringen. Kjerneelementene i kroppsøving i LK20 representerer verdifulle dimensjoner også for framtidens skole. Gjennom kjerneelementene bevegelse og kroppslig læring, deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter, samt uteaktiviteter og naturferdsel, fremmes grunnleggende verdier i opplæringen som folkehelse, livsmestring, bærekraft, demokrati og medborgerskap.

Med vennlig hilsen

for Norges idrettshøgskole

Petter Erik Leirhaug
Førsteamanuensis

Institutt for lærerutdanning og
friluftslivsstudier

Per Midthaugen
førsteamanuensis

Institutt for lærerutdanning og
friluftslivsstudier